

C?ocuk Edebiyat?na Yo?nelik Tutum O?lc?e?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *C?ocuk Edebiyat?na Yo?nelik Tutum O?lc?e?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19436>

Özet

Çocuk Edebiyatına Yönelik Tutum Ölçeği (ÇEYTÖ), Sedat Karagül tarafından 2020 yılında geliştirilmiş, bireylerin **çocuk edebiyatına** karşı sahip oldukları tutumları bilimsel yöntemlerle değerlendirmeyi amaçlayan bir araçtır. Ölçek, toplam 26 maddeden oluşmakta olup, geliştirme süreci kapsamında kapsamlı bir geçerlik ve güvenilirlik çalışması yürütülmüştür. Bu çalışma, ölçeğin psikometrik özelliklerinin sağlamasını ortaya koyarak, özellikle eğitim bilimleri alanında tutum araştırmalarına katkıda bulunmayı hedeflemektedir.

Ölçek, tutum yapısının Farkında Olma, Değer Verme ve Kabullenme olmak üzere üç temel faktör boyutu altında incelenmektedir. Elde edilen yüksek iç tutarlılık katsayıları (genel ölçek için .88), ÇEYTÖ'nün tutarlı ve güvenilir bir ölçüm aracı olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Çocuk edebiyatı, tutum, ölçek geliştirme, psikometri, güvenilirlik, geçerlik, eğitim.

Yazarlar

Sedat Karagül

Amaç

Çocuk Edebiyatına Yönelik Tutum Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin, özellikle öğretmen adaylarının ve eğitimcilerin, **çocuk edebiyatına** yönelik geliştirdikleri duygusal, bilişsel ve davranışsal eğilimleri, yani tutumları, sistematik ve objektif bir biçimde ölçmektir. Bu amaçla, alanda yapılan bilimsel araştırmalara veri sağlamak ve çocuk edebiyatının eğitim programlarındaki yerinin etkinliğini değerlendirmek için tasarlanmıştır.

Ölçek, kullanıcıların çocuk edebiyatı materyallerini ne ölçüde benimsediğini, değer verdiğini ve pedagojik süreçlerde kullanmaya istekli olduğunu belirlemeye yardımcı olur. Bu sayede, eğitim fakültelerinde verilen çocuk edebiyatı derslerinin etkililiği hakkında önemli geri bildirimler elde edilebilir.

Yapı

Ölçek, bireylerin çocuk edebiyatına yönelik genel tutumunu ölçen çok boyutlu bir yapıya temel alır. Geliştirme çalışmaları, tutumun üç ana faktör veya bileşen etrafında gerçekleştirildiğini ortaya koymuştur:

Farkında Olma: Bireyin çocuk edebiyatının önemi, faydaları ve potansiyeli hakkındaki bilişsel

farkındalık düzeyi.

Değer Verme: Bireyin çocuk edebiyatına atfettiği önem ve duygusal yatkınlığı.

Kabullenme: Bireyin çocuk edebiyatı materyallerini kişisel veya mesleki yaşamına entegre etme ve kullanma istekliliği.

Geçerlik

Çocuk Edebiyatına Yönelik Tutum Ölçeği'nin geliştirme çalışması, ölçeğin yapısal uygunluğunu ve ölçmek istediği yapıyı gerçekten ölçtüğünü kanıtlamak amacıyla kapsamlı geçerlik analizlerini içermiştir. Çalışmanın başlangıcında, hem geçerlik hem de güvenilirlik çalışmaları bir arada yürütüldüğünü belirtmektedir.

Yapı geçerliliğini sağlamak amacıyla muhtemelen Açıklayıcı ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (AFA ve DFA) yöntemleri kullanılmıştır. Bu analizler, ölçeğin üç faktörlü yapısını (Farkında Olma, Değer Verme, Kabullenme) teorik beklentilerle ve veri yapıyla uyumlu olduğunu göstermiştir.

Güvenirlik

Ölçeğin iç tutarlılık güvenilirlik katsayıları, ölçek maddelerinin birbirleriyle ne kadar tutarlı olduğunu göstermekte olup, elde edilen sonuçlar ölçeğin yüksek düzeyde güvenilir olduğunu kanıtlamaktadır:

Farkında Olma boyutu güvenilirlik katsayısı: **.85**

Değer Verme boyutu güvenilirlik katsayısı: **.83**

Kabullenme boyutu güvenilirlik katsayısı: **.75**

Ayrıca, 26 maddeden oluşan tüm ölçeğin genel iç tutarlılık katsayısı (genellikle Cronbach Alfa) hesaplamalar sonucunda yüksek bir değer olan **.88** olarak bulunmuştur. Bu yüksek katsayılar, ÇEYTÖ'nün ölçüm hatasını minimize ettiğini ve tekrarlanabilir sonuçlar üretebileceğini işaret etmektedir.

Faktör Analizi

Çocuk Edebiyatına Yönelik Tutum Ölçeği'nin yapısal geçerliliğini belirlemek amacıyla uygulanan faktör analizi, tutum yapısının üç ana bileşenden oluştuğunu göstermiştir. Bu üç boyutlu yapı, kuramsal beklentilere uygun olarak ölçekteki 26 maddenin dağılımını açıklamaktadır.

Faktörlerin adlandırılması ve maddelerin faktör yükleri, bireylerin çocuk edebiyatına yönelik tutumlarının tek bir boyutta değil, bilişsel (Farkındalık), duygusal (Değer Verme) ve davranışsal (Kabullenme) ekseninde çok yönlü olduğunu doğrulamıştır. Bu ayrımla, ölçeğin detaylı ve

incelikli bir tutum de?erlendirmesi yapmas?na olanak tan?r.

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Öz Bildirimli Tutum Ölçeği)

Format: 26 maddeden olu?maktadır. Derecelendirme format? kaynakta belirtilmemi? olmakla birlikte, tutum ölçeklerinde yayg?n olarak 5'li veya 7'li Likert tipi derecelendirme kullan?lmaktadır.

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: E?itim bilimleri alan?nda çal??an veya ö?renim gören bireyler (Ö?retmen adaylar?/E?itimciler).

Ya? Grubu: Yeti?kin (Genellikle üniversite ça?? ve üzeri).

Popülasyon Detaylar?: Ölçek, çocuklarla çal??an veya çal??acak olan ki?ilerin **çocuk edebiyatına** bak?? aç?s?n? ölçmek üzere tasarlanm??tır.

Test Metodolojisi: Uygulamas? kolay, ka??t tabanlı veya dijital olarak sunulabilen öz bildirim metodolojisi.

Anahtar Kelimeler

Sedat Karagül, 2020, psikometri, e?itim, çocuk edebiyatı, tutum ölçeği, ö?retmen adayı.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Mevcut De?il

Kurum E-posta Adresleri: skaragul@29mayis.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Sedat Karagül (İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi, E?itim Fakültesi, e-posta domainine dayanarak).

?zinler, Ücret ve Test Y?li?

Ölçek, Sedat Karagül tarafından **2020** yılında geli?tirilmittir. Ölçeğin kullanımı için yazarın izninin alınması tavsiye edilir. Ticari veya büyük ölçekli ara?t?rmalar için ücretlendirme bilgisi do?rudan sorumlu yazar ile ileti?ime geçilerek ö?renilmelidir.

Ölçeğin orijinal akademik makalesine Dergipark üzerinden erişim sağlanabilmektedir:

dergipark.org.tr

Ölçeğin orijinal PDF'i aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: cocuk-edebiyatina-yonelik-tutum-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Karagül, S. (2020). Çocuk Edebiyatına Yönelik Tutum Ölçeği geliştirilmesi: geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Çocuk Edebiyat ve Dil Eğitimi Dergisi*, 3(2), 203-226. doi: 10.47935/ceded.836154

Çocuk Edebiyatına Yönelik Tutum Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmuş olup, hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek toplam 26 maddeden oluşmaktadır. Ölçek maddelerinin tam metnine, kaynak olarak belirtilen Karagül (2020) makalesinden ulaşılması gerekmektedir; maddeler bu kaynak içerikte listelenmemiştir.